

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

PL. ÚS 16/2017-52

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. februára 2019 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Jany Baricovej, Miroslava Duriša, Ľudmily Gajdošíkovej, Milana Ľalíka, Sergeja Kohuta, Jany Laššákovej, Mojmíra Mamojku, Lajosa Mészárosa, Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika o návrhu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, zastúpeného predsedníčkou senátu JUDr. Vierou Nevedelovou, na začatie konania o súlade ustanovenia § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov s čl. 39 ods. 1 a čl. 55 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky takto

r o z h o d o l :

Návrhu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 5. decembra 2016 doručený návrh Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovateľ“ alebo „najvyšší súd“) na začatie konania o súlade § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona

č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 461/2003 Z. z.“ alebo „zákon o sociálnom poistení“) s čl. 39 ods. 1 a čl. 55 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

2. Navrhovateľ vo svojom návrhu uviedol, že sporné zákonné ustanovenia je potrebné aplikovať v konaní vedenom pred najvyšším súdom pod sp. zn. 9 So 138/2014, predmetom ktorého je nárok žalobcu na priznanie invalidného dôchodku. V rámci opisu podstatných okolností prípadu uviedol, že žalobca vykonával vojenskú službu po dobu 21 rokov. Za uvedené obdobie mu bol v roku 2004 priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 328/2002 Z. z.“ alebo „zákon o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov“). Okrem toho bol žalobca poistený aj v systéme všeobecného poistenia (v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z.), a to v obdobiach od 1. septembra 1980 do 3. augusta 1983 a po skončení služby profesionálneho vojaka v období od 2. novembra 2005 do 19. marca 2006, resp. v období od 10. apríla 2006 do 31. decembra 2009.

3. Na základe žiadosti z 25. septembra 2013 bol žalobca uznaný za čiastočne invalidného, a to so 60 % mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 1. januára 2010 a so 65 % mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 23. júla 2013. Žalobca následne požiadal o priznanie invalidného dôchodku zo systému všeobecného poistenia. Tejto žiadosti však Sociálna poisťovňa nevyhovela. Svoje rozhodnutie odôvodnila tým, že žalobca nedosiahol potrebný počet rokov dôchodkového poistenia pre priznanie invalidného dôchodku podľa § 72 zákona č. 461/2003 Z. z., t. j. v danom prípade 10 rokov poistenia pred vznikom nároku na invalidný dôchodok. Tento záver vychádzal z § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., v zmysle ktorého sa do obdobia dôchodkového poistenia vo všeobecnom systéme nezapočítava obdobie, za ktoré bol poistencovi priznaný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu, ako aj o prechodné ustanovenie § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z., v zmysle ktorého sa uvedený princíp vzťahuje aj na obdobie vojenskej služby do 31. decembra 2003.

4. Rozhodnutie Sociálnej poisťovne napadol žalobca neúspešne na Krajskom súde v Žiline (ďalej aj „krajský súd“) a proti rozsudku krajského súdu č. k. 25 Sd 339/2013-44 z 26. júna 2014 podal odvolanie na najvyššom súde. Pri predbežnom prieskume nároku žalobcu dospel navrhovateľ rovnako ako Sociálna poisťovňa k záveru, že napadnuté zákonné ustanovenia neumožňujú pre potreby priznania invalidného dôchodku započítať do obdobia dôchodkového poistenia aj výkon vojenskej služby v rozsahu, za ktorý už bol priznaný výsluhový dôchodok. Uvedený stav potom vedie k situácii, že osoby, ktorým bola priznaná invalidita až po skončení výkonu vojenskej služby a ktoré nad rámec vojenskej služby neodpracovali počet rokov ustanovený v § 72 zákona č. 461/2003 Z. z., nemajú nárok na invalidný dôchodok zo systému všeobecného poistenia. Na druhej strane však osoby, ktoré boli poistené výlučne v systéme všeobecného poistenia, majú nárok na invalidný dôchodok pri rovnakom, resp. aj nižšom celkovom období dôchodkového poistenia, zatiaľ čo osoby sčasti poistené aj v osobitnom dôchodkovom systéme musia celkovo odpracovať vyšší počet rokov, resp. v niektorých prípadoch (práve pre svoj zdravotný stav) ani nemôžu podmienky nároku na invalidný dôchodok vôbec splniť (tieto osoby nemajú možnosť „navyše“ odpracovať dostatočný počet rokov).

5. Predmetná právna úprava preto podľa navrhovateľa porušuje základné právo na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu, ktoré je zakotvené v čl. 39 ods. 1 ústavy a ktorého zmyslom je zabezpečenie primeraného životného štandardu v prípadoch invalidity (nespôsobilosti na prácu). Toto ústavné právo je totiž v praxi realizované práve poskytnutím invalidného dôchodku, na ktorý však, ako to už bolo uvedené, niektorým invalidným osobám nemusí vôbec vzniknúť nárok. Z tohto dôvodu sú tieto ustanovenia podľa navrhovateľa v rozpore aj s ústavným princípom sociálne orientovanej trhovej ekonomiky, ktorý je zakotvený v čl. 55 ods. 1 ústavy.

6. Navrhovateľ v nadväznosti na uvedené navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol: *„Ustanovenie § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení nie je v súlade s článkom 39 ods. 1 a článkom 55 ods. 1 Ústavy.“*

7. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhovateľ uznesením sp. zn. 9 So 138/2014 z 28. septembra 2016 konanie v predmetnej veci prerušil a podal návrh na začatie konania pred ústavným súdom. Z rovnopisu uznesenia o prerušení konania pripojeného k návrhu vyplýva, že toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 7. novembra 2016.

8. Najvyšší súd v doručenom návrhu uviedol, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

9. Výzvou z 24. apríla 2017 požiadal ústavný súd navrhovateľa o vyjadrenie, či v predmetnom konaní, v súvislosti s ktorým sa na ústavný súd obrátil, možno aplikovať závery judikatúry najvyššieho súdu, ktorý vo veci sp. zn. 7 So 138/2011 uviedol:

„Priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nevyklučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (policajta a vojaka prípravnej služby) bolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktoré je významné pre zistenie výšky dôchodku.“ (právna veta bola publikovaná v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 6/2013).

10. V tomto rozhodnutí, ktoré sa týkalo starobného dôchodku, najvyšší súd zdôraznil zásadu rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k poistencom (§ 6 zákona č. 461/2003 Z. z.), pričom z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že ak by doba, za ktorú bol priznaný výsluhový dôchodok, vôbec nebola vo všeobecnom systéme zohľadnená, dochádzalo by k situácii, v ktorej by sa doby poistenia poistenca úplne „stratili“, čo však istotne nebolo zámerom zákonodarcu. Správnym postupom by preto Sociálna poisťovňa mala najprv vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorý by poistencom patril vtedy, ak by všetky doby poistenia získali vo všeobecnom systéme, následne vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorý by im patril len za dobu poistenia v osobitnom systéme, a túto následne odpočítať od teoretickej výšky dôchodku vypočítanej pri zohľadnení celej doby poistenia. V zmysle tohto rozhodnutia by tento postup zrejme mohol byť použitý aj pri iných dávkach,

pretože najvyšší súd v ňom uviedol, že vylúčenie doby poistenia v osobitnom systéme sa týka len invalidného výsluhového dôchodku, invalidného dôchodku alebo čiastočne invalidného dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. (pokiaľ ide o podrobnosti, ústavný súd odkazuje na odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 7 So 138/2011 z 15. augusta 2012). To však nie je prípad žalobcu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 So 138/2014, ktorému bol priznaný výsluhový dôchodok, nie invalidný výsluhový dôchodok.

11. Na výzvu ústavného súdu reagoval navrhovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 19. mája 2017, v ktorom uviedol, že právnu vetu z rozsudku sp. zn. 7 So 138/2011 z 15. augusta 2012 by principiálne bolo možné aplikovať aj na prípad žalobcu, t. j. na výpočet invalidného dôchodku. Praktickej realizácii tohto prístupu však bráni nedostatočnosť právnej úpravy. Vo vzťahu k starobnému dôchodku, o ktorý išlo vo veci sp. zn. 7 So 138/2011, totiž postup zahŕňajúci krátenie teoreticky vypočítaného dôchodku zohľadňujúceho všetky doby poistenia umožňuje čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach publikovaného v Zbierke zákonov oznámením vtedajšieho Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 416/1991 Zb. (ďalej len „dohovor“). Podľa označeného ustanovenia dohovoru platí, že ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku. Inak povedané, nie je možné krátiť len tú časť dávok, ktoré presahujú inú, nekrátenú sociálnu dávku.

12. Slovenská republika je však ako nástupnícky štát bývalej Československej socialistickej republiky, resp. Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky viazaná len tou časťou dohovoru, ktorý sa týka starobných dôchodkov. Uvedený mechanizmus krátenia dávok preto nemožno použiť aj pri invalidných dôchodkoch. Bez takejto výslovnej opory v právnom poriadku Slovenskej republiky nemôže navrhovateľ použiť postup naznačený v rozhodnutí vo veci sp. zn. 7 So 138/2011 a teoreticky vypočítaný invalidný dôchodok

skrátit', resp. ak by tento postup použil, musel by v danom prípade priznať žalobcovi invalidný dôchodok v celej výške, t. j. aj za obdobie vojenskej služby. Išlo by tak o duplicitné započítanie tohto obdobia pre potreby dôchodkového zabezpečenia, čím by bol žalobca, naopak, zvýhodnený oproti ostatným poistencom. Podľa navrhovateľa tak namietanú právnu úpravu nemožno vyložiť ústavne konformným spôsobom. Navrhovateľ preto trval na tom, aby ústavný súd rozhodol, že napadnutá právna úprava nie je v súlade s čl. 39 ods. 1 a čl. 55 ods. 1 ústavy.

13. Ústavný súd uznesením č. k. PL. ÚS 16/2017-26 z 11. októbra 2017 návrh navrhovateľa prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie.

14. Ústavný súd 17. októbra 2017 a opakovane 1. februára 2018 požiadal podľa § 39 ods. 1 zákona o ústavnom súde Národnú radu Slovenskej republiky (ďalej aj „národná rada“) ako odporcu o stanovisko k návrhu a o doručenie povinných príloh. Rovnako 17. októbra 2017 požiadal vládu Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) ako vedľajšieho účastníka o stanovisko k návrhu.

15. Národná rada doručila ústavnému súdu 5. mája 2018 „*návrh napadnutého zákona s dôvodovou správou (tlač 283) a prepis rozpravy zo 17. schôdze Národnej rady Slovenskej republiky*“ a ústavnému súdu oznámila, že „*nebude zaujímať stanovisko k predmetnej veci*“, a na opakovanú požiadavku ústavného súdu ku konaniu, resp. upusteniu od ústneho pojednávania v predmetnej veci podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde, nereagovala.

16. Vláda svoje vyjadrenie k návrhu najvyššieho súdu na začatie konania o súlade ustanovenia § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení s čl. 39 ods. 1 a čl. 55 ods. 1 ústavy doručila ústavnému súdu 13. decembra 2017. Súčasne oznámila, že súhlasí

s tým, aby ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania.

II.

Stanovisko vlády

17. Vláda navrhla, aby ústavný súd návrhu najvyššieho súdu nevyhovela, keďže je toho názoru, že napadnuté ustanovenia zákona o sociálnom poistení sú podľa jej názoru v súlade s ústavou. Vyslovený právny názor vláda odôvodnila takto:

«V právnom poriadku Slovenskej republiky je nevyhnutné rozlišovať medzi všeobecným systémom sociálneho poistenia a osobitným systémom sociálneho zabezpečenia policajtov a profesionálnych vojakov. Podotýkame, že na účely sociálneho zabezpečenia sa pod pojmom policajt rozumie príslušník Policajného zboru, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchranej služby, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže a colník a pod pojmom profesionálny vojak sa rozumie aj vojak mimoriadnej služby. Osobitný systém sociálneho zabezpečenia a všeobecný systém sociálneho poistenia sú dva rozdielne systémy, ktoré sú založené na odlišných princípoch a riadia sa osobitnými zákonmi.

Všeobecný systém sociálneho poistenia, upravený zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) je systémom, ktorý v koexistencii so zákonom č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákonom č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v súlade s čl. 51 Ústavy Slovenskej republiky vykonáva čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého: „Občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.“

Osobitný systém sociálneho zabezpečenia, upravený zákonom č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, okrem cieľa ktorým je spoluvykonávanie čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, vychádza zo zabezpečenia objektívnych záujmov štátu na zaistení vnútorného poriadku a bezpečnosti štátu, ako aj potrieb obranyschopnosti Slovenskej republiky a profesionalizácie ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky.

Potreba existencie osobitného systému sociálneho zabezpečenia vyplynula z osobitného charakteru vykonávanej činnosti profesionálnymi vojakmi a policajtmi a z vyššej miery náročnosti na telesnú kondíciu a rizikovosti vykonávanej činnosti, t. j. následnej potreby zabezpečenia náhrady uchádzajúceho príjmu v prípade sociálnej udalosti, akou je choroba, úraz, invalidita a smrť v dôsledku výkonu tohto zamestnania vo väčšom rozsahu, ako vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Vzhľadom na záujem štátu a rešpektovanie vyššie uvedených potrieb bol preto popri všeobecnom systéme sociálneho poistenia, ktorý logicky tieto potreby nemohol naplňať bez ustanovovania podmienok odlišných od všeobecných podmienok platných pre ostatných poistencov, kreovaný osobitný systém sociálneho zabezpečenia policajtov a profesionálnych vojakov zákonom č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Z koexistencie uvedených dvoch systémov vyplynula potreba úpravy vzájomných vzťahov medzi nimi a premietla sa, okrem iného, do ustanovenia § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, ktoré sú predmetom konania o súlade právnych predpisov s Ústavou Slovenskej republiky.

Podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení „obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta a profesionálneho vojaka, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu“.

Podľa § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení „za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka o vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu“.

Vo vyššie uvádzaných ustanoveniach je podľa nášho názoru jasne a jednoznačne deklarovaný zámer zákonodarcu. Predmetné ustanovenia vytvárajú právnu garanciu, že sa príslušníkom tzv. silových rezortov zhodnotí obdobie výkonu služby vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia za predpokladu, že toto obdobie sa vzhľadom na jeho

nedostatočný rozsah nezhodnotilo na nárok na výsluhový dôchodok alebo inú dávku v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia policajtov a profesionálnych vojakov. Právo na primerané hmotné zabezpečenie týchto osôb garantované Ústavou Slovenskej republiky je tak subsidiárne zabezpečené a naplnené práve prostredníctvom dôchodkovej dávky poskytnutej zo všeobecného systému sociálneho poistenia, ak nie sú naplnené podmienky na primerané hmotné zabezpečenie z osobitného systému, v ktorom bolo za nich poistné odvádzané. Tieto podmienky zároveň zamedzujú duplicitnému hodnoteniu obdobia výkonu služby, ak už bolo obdobie výkonu služby raz zhodnotené.

Ustanovenia § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení vyjadrujú aj garanciu uplatňovania princípu rovnosti v právnom poriadku Slovenskej republiky. Nárok na dávky sociálneho poistenia vzniká za splnenia rovnakých zákonných podmienok všetkým poistencom bez rozdielu. Prístup, kedy by sa poberateľovi výsluhového dôchodku zhodnotilo obdobie výkonu služby aj na nárok na dôchodkovú dávku sociálneho poistenia, hoci podmienku potrebného obdobia dôchodkového poistenia by bez duplicitného započítania obdobia výkonu služby nesplnil, by bolo možné považovať za nesúladne s princípom rovnosti v prístupe k právu na primerané hmotné zabezpečenie podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, pretože by v porovnaní s osobou, ktorá bola poistená len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, bol taký prístup výhodnejší pre poberateľa výsluhového dôchodku, a teda by znamenal horšie zaobchádzanie s poistencami zúčastnenými len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia bez legitímneho cieľa.

...

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, ustanovenia § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, ktorých zamýšľaný cieľ a zmysel jednoznačne vyplýva zo znenia právnej úpravy v jej existujúcej podobe, vnímame ako súladné s Ústavou Slovenskej republiky.»

III.

Relevantná právna úprava

Referenčné normy

18.1 Podľa čl. 39 ods. 1 ústavy občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

18.2 Podľa čl. 55 ods. 1 ústavy hospodárstvo Slovenskej republiky sa zakladá na princípoch sociálne a ekologicky orientovanej trhovej ekonomiky.

Všeobecné právne východiská sociálneho poistenia

19.1 Podľa § 1 ods. 1 zákona o sociálnom poistení tento zákon vymedzuje sociálne poistenie, upravuje rozsah sociálneho poistenia, právne vzťahy pri vykonávaní sociálneho poistenia, organizáciu sociálneho poistenia, financovanie sociálneho poistenia, dozor štátu nad vykonávaním sociálneho poistenia, konanie vo veciach sociálneho poistenia a konanie vo veciach vymáhania pohľadávok.

19.2 Podľa § 2 zákona o sociálnom poistení sociálne poistenie zahŕňa (rozsah sociálneho poistenia):

- a) nemocenské poistenie,
- b) dôchodkové poistenie, a to
 - 1. starobné poistenie,
 - 2. invalidné poistenie a pre prípad úmrtia,
- c) úrazové poistenie,
- d) garančné poistenie, a
- e) poistenie v nezamestnanosti.

19.3 Osobný rozsah tvoria zamestnanci a samostatne zárobkovo činné osoby definované v zákone o sociálnom poistení a za podmienok ustanovených týmto zákonom.

19.4 Podľa § 1 ods. 3 zákona o sociálnom poistení sa tento nevzťahuje na príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchranej služby, colníkov (ďalej len „policajt“), profesionálnych vojakov ozbrojených síl, vojakov mimoriadnej služby (ďalej len „profesionálny vojak“), ktorých sociálne zabezpečenie je upravené osobitným predpisom, ak tento zákon neustanovuje inak.

19.5 Týmto osobitným predpisom je zákon o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov upravujúci sociálne zabezpečenie policajtov a profesionálnych vojakov, ktoré tvorí

- a) nemocenské zabezpečenie,
- b) úrazové zabezpečenie,
- c) výsluhové zabezpečenie a
- d) služby sociálneho zabezpečenia.

19.6 Podľa § 1 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov pod pojmom policajt sa na účely tohto zákona rozumie príslušník Policajného zboru, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchranej služby, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže a colník, ak tento zákon neustanovuje inak.

19.7 Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov sa policajtom na účely tohto zákona rozumie príslušník Policajného zboru, príslušník informačnej služby, príslušník bezpečnostného úradu a príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže.

19.8 Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov pod pojmom príslušník sa na účely tohto zákona rozumie

príslušník Hasičského a záchranného zboru a príslušník Horskej záchrannej služby, ak tento zákon neustanovuje inak.

19.9 Podľa § 1 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov pod pojmom zbor sa na účely tohto zákona rozumie Hasičský a záchranný zbor a Horská záchranná služba, ak tento zákon neustanovuje inak.

19.10 Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov colníkom sa na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba, ktorá je v služobnom pomere podľa tohto zákona a vykonáva štátnu službu na Finančnom riaditeľstve Slovenskej republiky, Kriminálnom úrade finančnej správy alebo colných úradoch.

19.11 Podľa § 1 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov pod pojmom profesionálny vojak sa na účely tohto zákona rozumie aj vojak mimoriadnej služby.

19.12 Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov profesionálny vojak je fyzická osoba, ktorá vykonáva štátnu službu v služobnom pomere k Slovenskej republike.

19.13 Podľa § 2 ods. 1 písm. e) zákona č. 570/2005 Z. z. o brannej povinnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vojakom mimoriadnej služby je

1. profesionálny vojak, ktorému bol v období krízovej situácie nariadený výkon mimoriadnej služby,

2. vojak v zálohe povolaný na pravidelné cvičenie alebo na plnenie úloh ozbrojených síl, ktorému bol v období krízovej situácie nariadený výkon mimoriadnej služby,

3. vojak v zálohe povolaný na výkon mimoriadnej služby v období krízovej situácie po prezentácii v ozbrojených silách Slovenskej republiky (ďalej len „ozbrojené sily“),

4. registrovaný občan, ktorý bol v čase vojny alebo vojnového stavu odvedený a povoláný na výkon mimoriadnej služby po prezentácii v ozbrojených silách,
5. vojak dobrovoľnej vojenskej prípravy, ktorému bol v období krízovej situácie nariadený výkon mimoriadnej služby.

Napadnuté ustanovenia zákona o sociálnom poistení

20.1 Podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa § 40 až § 45 a § 101 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov.

20.2 Podľa § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa § 40 až 45 a § 101 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov.

Súvisiace ustanovenia

21.1 S napadnutými ustanoveniami súvisia najmä ustanovenia § 60 ods. 3 a § 72 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom poistení, ako aj ustanovenia § 40 ods. 1 a 2 a § 44 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov.

21.2 Podľa § 60 ods. 3 zákona o sociálnom poistení obdobie dôchodkového poistenia **nie je** obdobie výkonu služby policajta a profesionálneho vojaka, ak toto obdobie bolo

zhodnotené na nárok na vdovský výsluhový dôchodok, vdovský dôchodok, vdovecký výsluhový dôchodok, vdovecký dôchodok, sirotsky výsluhový dôchodok alebo sirotsky dôchodok podľa zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov.

21.3 Podľa § 72 ods. 1 zákona o sociálnom poistení počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku

- a) do 20 rokov je menej ako jeden rok,
- b) nad 20 rokov do 24 rokov je najmenej jeden rok,
- c) nad 24 rokov do 28 rokov je najmenej dva roky,
- d) nad 28 rokov do 34 rokov je najmenej päť rokov,
- e) nad 34 rokov do 40 rokov je najmenej osem rokov,
- f) nad 40 rokov do 45 rokov je najmenej 10 rokov,
- g) nad 45 rokov je najmenej 15 rokov.

21.4 Podľa § 72 ods. 2 zákona o sociálnom poistení počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity.

21.5 Podľa § § 40 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov nárok na invalidný výsluhový dôchodok má policajt alebo profesionálny vojak, ktorý sa stal invalidným v dôsledku služobného úrazu alebo choroby z povolania, a to odo dňa vzniku invalidity, najskôr však odo dňa skončenia služobného pomeru.

21.6 Podľa § 40 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa odseku 1 trvá počas invalidity, najdlhšie však do dňa predchádzajúceho dňu opätovného prijatia do služobného pomeru policajta alebo profesionálneho vojaka podľa osobitných predpisov alebo do dňa predchádzajúceho dňu priznania výsluhového dôchodku.

21.7 Podľa § 44 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov na vznik a trvanie nároku na invalidný výsluhový dôchodok sa za invaliditu považuje zdravotný stav, v ktorého dôsledku policajt alebo profesionálny vojak v dôsledku služobného úrazu alebo

choroby z povolania nie je spôsobilý vykonávať službu v ozbrojených bezpečnostných zboroch, ozbrojených zboroch, Hasičskom a záchrannom zbore, Horskej záchrannej službe, Slovenskej informačnej službe, Národnom bezpečnostnom úrade alebo v ozbrojených silách a jeho schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie je v dôsledku služobného úrazu alebo choroby z povolania znížená najmenej o 20 %.

IV.

Vlastný prieskum a závery ústavného súdu

22. Navrhovateľ uvádza, že „Pod sociálnym zabezpečením sa rozumie systém, zabezpečujúci občana v čase jeho staroby, choroby, práceneschopnosti, v prípade úmrtia člena rodiny, ako aj v prípade hmotnej núdze a sociálnej núdze.

Zabezpečenie občanov, ktorí pre trvalú neschopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, stratili vlastný príjem z práce, tvorí významnú časť sústavy sociálnych istôt.

Nespôsobilosť na prácu (invalidita) je stav, keď občan z dôvodu dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu je vylúčený z pracovného procesu, resp. jeho možnosť zaradiť sa do pracovného procesu je podstatne obmedzená. Pre prípad staroby a trvalej nespôsobilosti na prácu Ústava garantuje občanovi právo na primerané zabezpečenie.

V systéme sociálneho zabezpečenia je hmotné zabezpečenie občana pri trvalej nespôsobilosti na prácu zabezpečované predovšetkým zo systému sociálneho poistenia invalidným dôchodkom podľa zákona o sociálnom poistení, resp. v prípade osobitnej skupiny osôb z osobitného systému podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov invalidným výsluhovým dôchodkom.

...

Úroveň hmotného zabezpečenia musí byť v intenciách článku 39 ods. 1 Ústavy primeraná

- tak vo vzťahu k predchádzajúcej úrovni hmotného zabezpečenia, ktorú mal občan predtým ako sa stal nespôsobilým na prácu (princíp zásluhovosti),

- ako aj vo vzťahu k priemernej úrovni hmotného zabezpečenia občanov (princíp solidarity),

- a vo vzťahu k ekonomickým možnostiam zabezpečenia určitej úrovne hmotného zabezpečenia štátom (princíp ekonomickej únosnosti).

...

Vychádzajúc z princípu zásluhovosti hmotné zabezpečenie občana v starobe a pri nespôsobilosti na prácu má byť závislé predovšetkým od doby trvania jeho dôchodkového poistenia, dĺžky dôb zamestnania a výšky dosahovaných zárobkov.“

23. Tieto východiská navrhovateľa sú všeobecne akceptovateľné a ani ústavný súd ich nemá dôvod z hľadiska uplatňovania svojej právomoci v tomto konaní spochybňovať. Nemožno však nebrať do úvahy a prehliadnúť, že zákon o sociálnom poistení a zákon o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov upravujú dva samostatné vedľa seba stojace sociálne systémy, ktoré poskytujú zabezpečenie v starobe, pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa pre iný okruh osôb a za iných podmienok ustanovených týmito zákonmi upravujúcimi jednotlivé systémy. Nie sú teda vo vzťahu *lex generalis* a *lex specialis*.

24. Zákon o sociálnom poistení upravuje sociálne poistenie, ktoré je založené na verejnom sociálnom poistení, vykonáva ho verejnoprávna inštitúcia – Sociálna poisťovňa, pričom financovanie tohto systému je odčlenené od štátneho rozpočtu.

Zákon o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov vykonáva orgán štátnej správy a jeho financovanie je zabezpečované zo štátneho rozpočtu.

25. Navrhovateľ poukazuje na to, že „... Dňom 1. júla 2002 nadobudol účinnosť zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov.

...

Podľa § 38 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov v znení platnom do 30. apríla 2013 policajt a profesionálny vojak, ktorému sa skončil služobný pomer, má nárok na výsluhový dôchodok, ak služobný pomer trval najmenej 15 rokov (od 01. mája 2013 je podmienkou trvanie služobného pomeru najmenej 25 rokov).

...

Podľa § 42 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov na invalidný výsluhový dôchodok má nárok policajt, profesionálny vojak alebo vojak prípravnej služby, ktorého schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie je znížená podľa § 44 najmenej o 20%.

...

Na vznik a trvanie nároku na invalidný výsluhový dôchodok sa za invaliditu považuje zdravotný stav, v ktorého dôsledku policajt, profesionálny vojak alebo vojak prípravnej služby v dôsledku služobného úrazu alebo choroby z povolania nie je spôsobilý vykonávať službu v ozbrojených bezpečnostných zboroch, ozbrojených zboroch. Slovenskej informačnej službe, Národnom bezpečnostnom úrade alebo v ozbrojených silách a jeho schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie je v dôsledku služobného úrazu alebo choroby z povolania znížená najmenej o 20% (§ 44 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov).“.

26. V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že aj z vyjadrenia navrhovateľa vyplýva, že problémy pri aplikácii sa prejavili predovšetkým po nadobudnutí účinnosti zákona č. 80/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý nadobudol účinnosť 1. mája 2013. „Nenápadná“ zmena/novela zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov v čl. I bode 40 (V § 38 ods. 1 a 2 sa slová „15 rokov“ nahrádzajú slovami „25 rokov“) predĺžila dobu poistenia pre vznik nároku na výsluhový dôchodok o desať rokov, čím sa posunul aj vek odchodu do výsluhového dôchodku.

27. Napadnutý § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení sa pritom od prijatia zákona č. 461/2003 Z. z. nezmenil (napriek tomu, že samotný zákon o sociálnom poistení až dosiaľ bol novelizovaný takmer 100-krát, žiadna z noviel sa podstaty znenia tohto ustanovenia nedotkla).

28. Navrhovateľ ďalej uvádza, že „Z dôvodovej správy k návrhu zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov vyplýva, že pri posudzovaní možnosti zahrnutia sociálneho

zabezpečenia policajtov a profesionálnych vojakov do všeobecného systému sociálneho poistenia sa ukázalo, že takéto riešenie by nezodpovedalo záujmom štátu na personálnom zabezpečení policajtov a personálnom zabezpečení profesionálnej služby v ozbrojených silách, diskriminovalo by policajtov a profesionálnych vojakov v porovnaní s inými občanmi, ekonomicky nadbytočne by zaťažovalo štátny rozpočet, vytváralo by nutnosť duplicitnej administratívy a zhoršilo by doterajšiu úroveň sociálneho zabezpečenia policajtov a profesionálnych vojakov. Dôsledkom by bola požiadavka vytvoriť systém štátnych dávok dopĺňajúcich profesionálnym vojakom dávky poskytované zo všeobecného systému sociálneho poistenia.

...

Uzákonenie sociálneho zabezpečenia policajtov a profesionálnych vojakov, ich služobných pomerov, služobných platov a služobných príjmov spolu s materiálnym zabezpečením vytvára základné motivačné, stimulačné a garančné faktory výkonu služby.

...

Profesionálni vojaci v týchto systémoch nadobúdajú nárok na dlhodobé sociálne zabezpečenie v nižšom veku ako iní pracovníci v pracovnom alebo obdobnom pomere a v ich dôchodkovom zabezpečení sa uplatňuje princíp výsluhy, pričom sa zhodnocuje len doba vojenskej služby, príp. inej štátnej služby.

Základnými oblasťami sociálneho zabezpečenia policajtov a profesionálnych vojakov, ktoré treba riešiť odchyľne od všeobecnej úpravy, je ich zabezpečenie počas dočasnej neschopnosti vykonávať službu zo zdravotných dôvodov (nemocenské zabezpečenie a úrazové zabezpečenie) a zabezpečenie počas trvalej, resp. dlhodobej neschopnosti vykonávať túto službu (výsluhové zabezpečenie).

...

V osobitnej časti dôvodovej správy zákonodarca uviedol, že navrhovaný invalidný výsluhový dôchodok bude... patriť policajtom, profesionálnym vojakom a vojakom prípravnej služby v prípade invalidity vzniknutej v príčinnej súvislosti s výkonom služby, v ostatných prípadoch invalidity by patril invalidný dôchodok podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov neupravuje nárok policajta, profesionálneho vojaka ani ostatných osôb na ktoré sa tento zákon vzťahuje,

na invalidný dôchodok v prípade invalidity vzniknutej zo všeobecných príčin, teda v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje § 42 a § 43 zákona o sociálnom zabezpečení policajtov. V takom prípade, podľa názoru najvyššieho súdu, aj vzhľadom na uvedení dôvodovú správu musí taký nárok a jeho podmienky vyplývať zo všeobecného predpisu o sociálnom poistení, teda zo zákona č. 461/2003 Z. z. “.

29. Pokiaľ ide o uvedenú argumentáciu navrhovateľa týkajúcu sa dôvodovej správy k návrhu zákona o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov, ústavný súd poukazuje

na to, že dôvodová správa nemá normatívny charakter, t. j. nie je súčasťou schváleného právneho predpisu a nie je všeobecne záväzná,

ako i na to, že schválené znenie zákona často nespĺňa predstavy predkladateľa a navyše dôvodová správa – aj keď sa po schválení zákona zmenilo jeho znenie – sa neupravuje do formy, ktorá zodpovedá schválenému zákonu.

Potreba riešenia problému, ktorého vznik bol v čase prijímania relevantných právnych úprav objektívne predvídateľný, je isto opodstatnená, ťažko však možno akceptovať dosť jednoznačne vyjadrený právny názor navrhovateľa o neústavnosti napadnutých ustanovení, a to § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení s čl. 39 ods. 1 a s čl. 55 ods.1 ústavy bez zohľadnenia skutočností, ktoré sú podľa názoru ústavného súdu kľúčové.

30. Ide totiž o to, že posudzovanie nároku na vznik invalidného dôchodku sa systémovo posudzuje podľa právnej úpravy, t. j. iného systému, ako je sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov vrátane potrebnej doby zamestnania ako jednej z podmienok pre vznik nároku naň.

Možnosť vzniku nároku na invalidný dôchodok zo systému „všeobecného“ sociálneho poistenia osobám, ktoré boli účastníkmi systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov, môže fakticky/reálne nastať až po tom, ako policajt alebo vojak ukončil svoj služobný pomer, bol mu priznaný výsluhový dôchodok a rozhodol sa ďalej pracovať ako zamestnanec participujúc obligatórne na sociálnom postení podľa zákona o sociálnom poistení.

Z dôvodu, že ide o osoby začlenené do samostatného systému sociálneho zabezpečenia – rešpektujúc osobitnú náročnosť ich práce a verejný záujem na zabezpečení výkonu týchto služieb – ktoré sa po skončení ich služobného pomeru zamestnali v rámci iných pracovnoprávných vzťahov zakladajúcich ich účasť na sociálnom poistení, kde však platia iné pravidlá, môžu sa im tieto iné pravidlá zdať, vzhľadom na čas, kedy do týchto nových vzťahov vstúpili, prísne. Zdanie prísnosti môže u nich evokovať aj zdanie protiústavnosti.

31. Podľa názoru ústavného súdu by ale riešenie, ktoré by v rámci sociálneho poistenia bez ďalšieho favorizovalo určitú skupinu subjektov z iného systému sociálneho zabezpečenia – odpustiac alebo znížiac bez ďalšieho všeobecne ustanovenú potrebnú dobu účasti na sociálnom poistení pre vznik nároku na invalidný dôchodok – by bolo vo vzťahu k ostatným účastníkom systému sociálneho poistenia nesystémové a nespravodlivé. Ak by malo ísť o „zmäkčenie“ podmienok pre vznik nároku na invalidný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení, teda o „zvýhodnenie“ osôb poberajúcich výsluhový dôchodok bez toho, aby sa toto „zmäkčenie“ eliminovalo iným riešením, prípadne participáciou štátu, potom by vyvstala aj otázka ústavnosti takéhoto riešenia.

32. Navrhovateľ ďalej uvádza: *«Dňom 01. januára 2004 nadobudol účinnosť zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ktorý v porovnaní s tzv. „civilnými poistencami“ bez rozdielu, najmä bez zohľadnenia trvania služby policajtov a profesionálnych vojakov, vyžaduje aj v ich prípade získanie rovnakej doby dôchodkového poistenia (ďalšej doby) na vznik nároku na invalidný dôchodok zo všeobecných príčin, keď vo veku poistenca nad 34 rokov do 40 rokov je potrebná doba najmenej osem rokov, nad 40 rokov do 45 rokov najmenej 10 rokov a nad 45 rokov najmenej 15 rokov (§ 70 ods. 1 v spojení s § 72 ods. 1 písm. e/, f/ a g/). Podľa navrhovateľa splnenie podmienky potrebnej doby dôchodkového poistenia v období pred vznikom invalidity podľa § 72 ods. 1 zákona o sociálnom poistení je v prípade invalidného dôchodku vzhľadom na ustanovenie § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 tohto zákona nereálne a protiústavné.»*

33. Podľa navrhovateľa „výsluhový dôchodok má charakter dávky, ktorá má zohľadniť spoločenský význam pracovnej činnosti profesionálneho vojaka (policajta) a nahradiť mu stratu alebo zníženie kvalifikácie, a tým aj prípadný pokles zárobku v neskoršej pracovnej činnosti. V zmysle zákona o sociálnom zabezpečení policajtov v znení účinnom do 30. apríla 2013 nárok na výsluhový dôchodok vzniká už za 15 rokov služby, teda spravidla v prvej polovici (tretine) pracovného života, resp. od 01. mája 2013 za 25 rokov služby a je predpoklad, že poberateľ tohto výsluhového dôchodku bude ako zdravý a práceschopný ešte ďalej pracovne činný.

...

V prípade vzniku invalidity zo všeobecných príčin po splnení nároku na výsluhový dôchodok, sa poberateľ výsluhového dôchodku môže dostať do situácie, že jeho zabezpečenie iba výsluhovým dôchodkom z osobitného systému dôchodkového zabezpečenia (len za dobu služby) je nižšie ako zabezpečenie poistenca zo všeobecného systému sociálneho poistenia, ktorému sú pre vznik nároku na invalidný dôchodok započítané všetky doby dôchodkového poistenia. Zvlášť zrejmy by tento nepomer bol v prípade, ak by sa poberateľ výsluhového dôchodku stal invalidným podľa § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v krátkom období po skončení služobného pomeru, keď by objektívne nemohol splniť podmienku potrebnej doby dôchodkového poistenia, vyžadovanej ustanovením § 72 ods. 1 v spojení s § 60 ods. 2, resp. § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení.

Namietané ustanovenia zákona o sociálnom poistení sú podľa názoru najvyššieho súdu z vyššie uvedených dôvodov v rozpore s namietanými článkami Ústavy SR v tom, že tieto ustanovenia nezohľadňujú doby služby policajtov a profesionálnych vojakov hodnotené v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia formou zhodnotenia doby služby ako obdobia dôchodkového poistenia aspoň na vznik nároku na invalidný dôchodok (hoci aj bez vplyvu na určenie výšky dôchodku). “

34. Ústavný súd sa nestotožňuje s uvedenou argumentáciou navrhovateľa, v zmysle ktorej ústavná nekonformita napadnutej právnej úpravy spočíva v tom, že nezohľadňuje doby služby policajtov a profesionálnych vojakov (hodnotené v osobitnom systéme

sociálneho zabezpečenia formou zhodnotenia doby služby) ako obdobia dôchodkového poistenia aspoň na vznik nároku na invalidný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení.

Zohľadniac aj stanovisko vlády ako vedľajšieho účastníka tohto konania ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že nemožno nebrať do úvahy a prehliadnúť, že zákon o sociálnom poistení a zákon o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov upravujú dva samostatné vedľa seba stojace sociálne systémy, ktoré poskytujú zabezpečenie v starobe, pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa pre iný okruh osôb a za iných podmienok ustanovených týmito zákonmi upravujúcimi jednotlivé systémy.

Nemožno však argumentovať protiústavnosťou všeobecne aplikovateľného modelu dôb zamestnania pre vznik nároku na invalidný dôchodok tých osôb, ktoré sú štandardnými účastníkmi tohto systému, a to len preto, že pre skupinu osôb prichádzajúcich z iného systému, ale teraz už zúčastnených vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, sú parametre nastaveného modelu dôb zamestnania pre nich náročné na splnenie a z ich pohľadu prísne až nespravodlivé. Vzhľadom na uvedené je v prvom rade vecou zákonodarcu, ako sa vyrovná s vecnou stránkou problému.

35. Vychádzajúc z uvedených východísk možno v závere zhrnúť, že navrhovateľom napadnuté ustanovenia zákona o sociálnom poistení, nie sú podľa názoru ústavného súdu v konflikte s čl. 39 ods. 1 ústavy ani s čl. 55 ods. 1 ústavy.

Otázka ústavnej konformnosti by práve naopak odôvodnene vyvstala v prípade, ak by zákonodarca namiesto navrhovateľom napadnutej zákonnej úpravy prijal takú zákonnú úpravu, ktorá by pri posudzovaní vzniku nároku na invalidný dôchodok bez ďalšieho jednostranne zvýhodňovala osoby prichádzajúceho z iného systému sociálneho zabezpečenia do všeobecného systému sociálneho poistenia.

36. Vzhľadom na uvedené ústavný súd návrhu navrhovateľa nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. februára 2019